

Anglo American Exploration B.V.
c/o Anglo American Exploration B.V. Suomen
sivuliike
PL 38
99601 SODANKYLÄ

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Teerisuo 23

Hakija Anglo American Exploration B.V.
Amsterdam
Alankomaat

Yhteystiedot:
Anglo American Exploration B.V. Suomen sivuliike
PL 38
99601 SODANKYLÄ

Lisätietoja antaa:
Bo Långbacka p. 0400 114 930

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 4.6.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Valtausoikeuksia on haettu yhdellä hakemuksella KaivNro 8979 alueille Teerisuo 1 - 24. Koska haetut alueet eivät muodosta yhtenäistä aluetta, kaivosviranomainen on jakanut hakemuksen seuraavasti: KaivNro 8979 Teerisuo 1; KaivNro 9232 Teerisuo 2 - 6; KaivNro 9233 Teerisuo 7; KaivNro 9234 Teerisuo 8 - 13; KaivNro 9235 Teerisuo 14 - 17; KaivNro 9236 Teerisuo 18; KaivNro 9237 Teerisuo 19 - 21; KaivNro 9238 Teerisuo 22; KaivNro 9239 Teerisuo 23; KaivNro 9240 Teerisuo 24.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 9.6.2010; 24.9.2010.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 13.7.2010 uudet kartat, esteettömyystodistus, tutkimussuunnitelma, tila-, pinta-ala- ja maanomistajatiedot
- 27.9.2010 tila-, pinta-ala- ja maanomistajatiedot
- 15.10.2010 kartat (6 kpl), maanomistajatiedot
- 19.6.2013 paikkatietoaineisto sähköisenä

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Hyrnsalmi (105)

KaivNro 9239/1; valtausalueen nimi: Teerisuo 23

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
105-404-4-29	Säynäänniemi	Moisiovaara	10,23
105-876-1-1	Moisio-Luvan osakaskunnan yhteinen	Yhteiset vesialueet	0,21
105-891-1-5	Joutensuon-Mustosensuon soi.suoj.al	Suojelualue	46,75
105-893-10-1	Hyrnsalmen valtionmaa	Valtion metsämaat	1,80
		Yhteensä ha	58,99

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Haettu valtausalue sijaitsee Hallan paliskunnan poronhoitoalueella ja osittain Joutensuon-Mustosensuon soidensuojelualueella ja Natura-alueella (FI1200054).

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoissa on toimitettu todistus, jossa todetaan, että haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta, kupari, muut platinametallit, nikkeli.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 23.3.2013 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 26.4.2013 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 26.4.2013.

Valtausalueeseen rajoittuvien naapurikiinteistöjen omistajia ei ole katsottu asianosaisiksi, koska hakija on hakemuksessaan ilmoittanut luopuvansa kaivoslain (503/1965) 12 §:n antamasta oikeudesta käyttää valtausalueiden ulkopuolella olevia maa-alueita teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksiin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 9239/1 Teerisuo 23

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Lisäksi jäljennös päätöksestä toimitetaan asianomaiselle paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Ylä-Kainuu -sanomalehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen.

Valitus aika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Pirjo Savolainen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu alueellisen geoinformaation tulkintaan, omiin kenttätutkimuksiin sekä vuonna 2009 tehtyihin matalalento-helikopteri-geofysikaalisiin mittauksiin.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Anottujen valtausalueiden malmiotollisuuden (Ni-Cu-Au-PGE) edelleen selvittämiseksi yhtiö arvioi tutkimusohjelmansa ensi vaiheessa käsittävän mm.

- Alueellisen geotiedon perusteella valittujen tutkimusalueiden kevytlinjoitusta geofysiikan maastomittauksineen (magneettiset, sähkömagneettiset).
- Pohjamooreenin/kalliopinnan näytteenottoa iskuporaamalla.
- Valittujen kohteiden edelleen selvittämistä syväkairauksin.

Maasto- ja luonnonsuojelulliset ym. paikalliset olosuhteet huomioiden osa kenttätöistä on tarkoitus toteuttaa talvisaikaan. Varsinaiset maastotyöt on tarkoitus aloittaa sekä urakoitsijattain omien voimin, ja näiden jälkeen päästään mahdollisiin jatkoselvityksiin, kuten alustavien maastotutkimusten tulosten pohjalta valittujen kohteiden syväkairauksiin.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnotHyrnsalmen kunta

Hyrnsalmen kunta ei ole antanut lausuntoa.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Valtausalue Teerisuo 23 on osittain päällekkäinen Joutensuon - Mustosensuon soidensuojelun alueen (laki 851/1988, asetus 852/1988) ja Natura 2000 -alueen (FI1200054 kanssa). Soidensuojelun alueen ja Natura-alueen rajaukset poikkeavat tällä kohtaa toisistaan siten, että soidensuojelun alueen raja on laajempi. Hakijan toimittamat tiedot tutkimusten määrästä ja laadusta sekä Natura-selvitys eivät sisällä riittävästi tietoa sen arvioimiseksi, edellyttääkö hanke luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista arviointimenettelyä. Kainuun ELY-keskus katsoo, että valtausluvan myöntäminen syväkairaukseen tai luontovaikutuksiltaan vastaaviin tutkimuksiin edellyttää tarkempaa tutkimussuunnitelmaa, jossa yksilöidään Natura-alueella / soidensuojelun alueella tehtävät tutkimustoimenpiteet ja arvioidaan niiden vaikutukset suojeluperusteisiin.

Geologisen tutkimuksen ja malminetsinnän harjoittaminen soidensuojelun alueella edellyttää myös ympäristöministeriön lupaa.

Teerisuo 23 sijoittuu Ryötinsärkkä A-nimisen pohjavesialueen eteläpuolelle. Valtauksen tutkimusmenetelmät eivät vaikuta pohjavesialueeseen.

Muilla valtaushakemuksessa esitetyillä alueilla ei ole tiedossa suojelukohteita tai pohjavesialueita.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteetMetsähallitus

Teerisuo 23 (KaivNro 9239) sijoittuu Joutensuon - Mustosensuon soidensuojelun alueelle (SSA110109 /FI1200054).

Kaivosyhtiön toimittaman tutkimussuunnitelman mukaan ensivaiheen tutkimukset käsittävät mm. geofysikaalisia maastomittauksia sekä pohjamoreenin ja kalliopinnan näytteenottoa iskuporaamalla; mahdollisia jatkoselvityksiä voidaan tehdä syväkairauksin. Tutkimussuunnitelma ei sisällä tarkempaa tietoa tutkimusasettelusta, kuten näytteenottopisteiden tai syväkairauslinjojen sijoittelusta ja näytteenottopisteiden lukumäärästä. Hakemuksen liitteeksi toimitetussa Natura-selvityksessä ei anneta arviota tutkimusten luontovaikutuksista eikä vaikutuksista Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppisiin tai eliölajeihin; etenkin mahdollisten syväkairaus tutkimusten sijoittuminen, laajuus, kairausreikien määrä ja luontovaikutukset jäävät avoimeksi kysymykseksi.

Koska tutkimussuunnitelmassa ja Natura-selvityksessä ei esitetä - etenkin jatkotutkimusten osalta - luontovaikutusten arvioinnin ja ehkäisyn kannalta oleellisia tietoja, tulisi valtauspäätöksen määräyksissä edellyttää, että luvan haltijan on haettava valtauspäätöksen täydentämistä, mikäli tutkimukset etenevät jatkotutkimuksiin, jotka sisältävät syväkairauksia tai ympäristövaikutuksiltaan vastaavia tutkimusmenetelmiä (esim. tutkimusojat tai koelouhinta). Tällöin jatkotutkimuksista tulisi esittää tarkka tutkimussuunnitelma ja Natura-selvitys, joiden

perusteella luvanhakija kykenee arvioimaan luotettavasti tutkimusten vaikutukset alueen luonnontilaan ja Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin.

Ministeriön antaman ohjeen (KTM Julkaisuja 28/2007) mukaan soidensuojelualueilla tehtävien tutkimusten osalta toiminnanharjoittaja tarvitsee valtausoikeuden lisäksi ympäristöministeriön myöntämän tutkimusluvan.

Valtausoikeutta koskevissa määräyksissä ja tutkimusluvassa (ml. jatkotutkimuksia koskevat määräykset ja lupaehdot) tulisi suojelualueiden osalta huomioida seuraavat seikat:

- Maastovaurioiden minimoimiseksi tulee konevoimin suoritettava näytteenotto rajoittaa talviaikaan, jolloin routa ja lumipeite suojaavat maaperää. Lupa-alueiden liepeille sijoittuu sääksen pesiä, ja talviaikaan suoritettavat tutkimukset varmistavat myös sääksen pesintärauhan.
- Mikäli tutkimukset edellyttävät raskaalla kalustolla liikkumista upottavassa maastossa, kuten valtausalueelle 21 sijoittuvan Teerisuon (Lokkisuo - Teerisuon soidensuojelualue) märillä rimpiletoilla lauhan talven sattuessa, luvanhaltijan on varauduttava varmistamaan koneiden kantavuus esim. jäädyttämällä soille sijoittuvat tutkimuslinjat ennen tutkimusten aloittamista. [Tukesin huomautus: tässä mainittu valtausalue 21 sisältyy hakijan toiseen valtaushakemukseen KaivNro 9237.]
- Tutkimusluvassa tulisi määritellä kohteet, mihin ei tule sijoittaa näytteenottopisteitä ja missä ei sallita liikkumista raskaalla kalustolla. Tällaisia erityisen herkkiä luontotyyppisiä sijoittuu valtausalueella 23 (Joutensuon-Mustosensuon soidensuojelualue) Mustapuron varteen (puro, rehevä puronvarsikorpi). Luvanlaatijan tulisi konsultoida Metsähallitusta alueilta tunnettujen luontotyyppien ja lajiston osalta.
- Syväkairauksista kertyvä kairaussoija tulee kerätä ja kuljettaa pois lupa-alueelta.
- Syväkairauksiin tarvittavaa jäädytysvettä ei tule ottaa lupa-alueiden luonnontilaisista vesistä, kuten lammista, puroista tai lähteiköistä.
- Luvanhaltijan tulee ehkäistä koneellisista tutkimuksista aiheutuvat päästöt maaperään.
- Tutkimusluvan ehdoissa luvanhaltija tulee velvoittaa raportoimaan tutkimustöistä niiden päätyttyä. Raporttiin tulisi liittää valokuvamateriaalia, jonka avulla voidaan todeta, mihin kuntoon lupa-alue on jäänyt tutkimusten jälkeen.

Hakijan vastine

Valtaushakemusalue sijoittuu osittain päällekkäin Joutensuon-Mustosensuon soidensuojelualueen ja Natura 2000-alueen (FI1200054) kanssa. Yhtiöllä ei ole suunnitelmassa tehdä syväkairausta ja pohjamoreeninäytteenottoa Natura-alueella.

Natura-alueella tehdään ainoastaan maastomittauksia eikä tutkimuksissa tulla käyttämään moottoriajoneuvoja. Suunnitelluilla tutkimuksilla ei heikennetä Natura- eikä soidensuojelualueen arvoa.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47-49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, kun

otetaan annetut lupamääräykset huomioon, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja niiden perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2.2 §:ssä tarkoitettulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta paliskunta voisi kuitenkin tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Selvityksen tulee sisältää tiedot käytetyistä tutkimus- ja työmenetelmistä sekä yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja niiden pääasiallisista tuloksista. Kalenterivuosiokohtaisen selvityksen jättämisen ajankohta ilmenee kulloisestakin kaivosviranomaisen raportointia koskevasta ohjeesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä. Lainkohdan nojalla asiasta on säädetty tarkemmin kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 4 §:ssä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita yksityiskohtaisemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta Tukesin internet-sivuilla julkaistavassa ohjeessa.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä asianomaiselle paliskunnalle.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtauksesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

11. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4 kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallituihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

12. Valtaajan tulee sovittaa Natura 2000 -kohteisiin kuuluvilla alueilla tutkimustoimenpiteensä siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen Natura-valinnan perusteena olevia luontotyyppejä tai lajien elinympäristöjä. Natura-alueella sijaitsevan valtausalueen osalta tutkimustoimenpiteet on rajattava jalkaisin ja kannettavilla laitteilla

tehtäviin maastotöihin ja -mittauksiin. Koneellinen malminetsintä Natura-alueella ei tämän päätöksen nojalla ole sallittua.

Soidensuojelualueella, josta osa ulottuu myös Natura-alueen rajojen ulkopuolelle, tutkimustoimenpiteet on rajattava samoin kuin Natura-alueen osalta on edellä todettu. Valtaajan on lisäksi otettava huomioon, mitä soidensuojelualueelle tarvittavan luvan osalta todetaan lupamääräyksessä 13.

Valtaajan tulee hyvissä ajoin ennen tutkimustöitä esittää kirjallinen tarkennettu tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle sekä Metsähallitukselle. Suunnitelma on toimitettava samalla tiedoksi kaivosviranomaiselle. Suunnitelmassa on esitettävä Natura- ja soidensuojelualueiden osalta suoritettavat tutkimustoimenpiteet.

Perustelut: Haettu valtausalue Teerisuo 23 sijaitsee osittain Natura-alueella ja Joutensuon-Mustosensuon soidensuojelualueella. Soidensuojelualue sijaitsee laajemmalla alueella kuin Natura-alue.

Tässä päätöksessä sallittujen tutkimustoimenpiteiden osalta on otettu huomioon hakijan tutkimussuunnitelma ja hakijan toimittama Natura-selvitys, joiden perusteella lausunnot hakemuksesta on annettu. Lisäksi on otettu huomioon hakemuksesta annetut lausunnot sekä hakijan vastineessaan toteama, jonka mukaan Natura- ja soidensuojelualueilla ei ole tarkoitus tehdä syväkairausta ja pohjamoreeninäytteenottoa, vaan siellä tehdään ainoastaan maastomittauksia eikä tutkimuksissa tulla käyttämään moottoriajoneuvoja. Edellä esitetyn perusteella ja ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen kaivosviranomaisen katsoo, että koneellista malminetsintää ei tässä päätöksessä tule sallia Natura- ja soidensuojelualueille sijoittuvilla osilla valtausaluetta.

Päätökseen liitetään määräys toimittaa ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle sekä samalla tiedoksi kaivosviranomaiselle tarkempi tutkimussuunnitelma ennen kuin valtaaja aloittaa tutkimustoimet alueella. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan myös luonnonsuojelulain 65.3 §:n mukainen tiedonsaanti sekä lupamääräyksessä 13 edellytetty.

Tässä määräyksessä annettujen rajausten jälkeen kaivosviranomaisen on päätöstä tehdessään ollut mahdollista arvioida, ettei luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä ole tarpeen toteuttaa.

Tutkimussuunnitelman esittämisen yhteydessä on mahdollista neuvotella toimenpiteistä, joilla lupamääräyksessä 14 mainitut suurten petolintujen pesät otetaan huomioon.

13. Valtaajalta vaaditaan ympäristöministeriön lupa soidensuojelualueilla tehtäviä tutkimustoimenpiteitä varten. Valtaajan on noudatettava ympäristöministeriön luvan ehtoja.

Perustelut: Tiedonkulun varmistamiseksi valtaajalle on tarpeen muistuttaa, että valtausalueella sijaitseva Joutensuon-Mustosensuon soidensuojelualue sisältyy alueen Natura-alueeseen ja osittain myös Natura-alueen ulkopuolelle. Soidensuojelualueen perustamissäännös on laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueeksi (851/1988). Aluetta koskevat rauhoitussäännökset ovat asetuksessa eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (852/1988). Soidensuojelualueella on perustamisasetuksen mukaan kielletty ojitus ja maa-ainesten ottaminen. Asetuksen 3 § sallii kuitenkin toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä geologista tutkimusta tai malminetsintää varten edellyttäen, että siihen on saatu ympäristöministeriön lupa.

Kaivosviranomaisen määrää sallituista toimenpiteistä tässä päätöksessä siltä osin, kuin sen toimivaltaan kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) nojalla kuuluu. Määräyksessä tuodaan informatiivisesti esiin, että johtuen alueen suojelustuksesta myös ympäristöministeriöllä on edellä tarkoitetun asetuksen nojalla toimivaltaa koskien alueella sallittavia toimenpiteitä. Näin ollen kaivosviranomaisen ja ympäristöministeriön luvat tulevat rinnakkain sovellettavaksi, ja mikäli ympäristöministeriö määrää luvassaan tästä päätöksestä tiukempia ehtoja, valtaajan on noudatettava niitä valtausoikeutta koskevassa lupapäätöksessä esitetystä riippumatta.

14. Valtausalueiden osalta tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa on pyrittävä välttämään moottoroitujen tai konevoimin toimivien laitteiden sekä moottoriajoneuvojen käyttämistä suurten petolintujen pesintäaikana.

Perustelut: Valtausalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Metsähallituksen lausunnon mukaan sääksen pesiä. Koneellista malminetsintää ja maastoliikennettä on pyrittävä välttämään pesintäaikana, mikäli tutkimustoimenpiteiden vaikutukset ulottuvat kyseisille lintujen reviirialueille. Jalkaisin suoritettava ja mahdollisten kannettavien mittalaitteiden avulla suoritettavia tutkimustöitä ei kaivosviranomaisen arvion mukaan ole pidettävä sellaisina toimenpiteinä, joita olisi tarpeen välttää.

15. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat veloitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- valtaajan on lupamääräyksen 4 mukaisesti otettava yhteyttä maanomistajiin ennen tutkimustöiden aloittamista. Tällöin on mahdollista sopia niistä toimenpiteistä, joilla vahin-

got pyritään ehkäisemään. Samalla on mahdollista varmistaa, että mm. metsälain 10 §:n määrittelemät kohteet säilyvät mahdollisimman hyvin.

- maaperään aiheutuvien päästöjen ehkäisemisen, alueella suoritettavien jälkitoimenpiteiden ja loppuraportoinnin osalta viitataan lupamääräyksiin 9, 7 ja 6.
- Metsähallituksen esittämiin muihin suojelualueilla huomioon otettaviin seikkoihin ei ole tarpeen antaa muita määräyksiä, koska tämän päätöksen lupamääräyksillä on rajoitettu tutkimustoimenpiteitä siten, ettei Natura- ja soidensuojelualueella sallita lupamääräyksissä 12 ja 13 todettuja järeämpiä tutkimustoimenpiteitä. Mahdollisten jatkotutkimusten vaikutukset tulevat arvioitavaksi valtaajan hakiessa jatkoaikaa lupamääräyksessä 1 todetulla tavalla, jolloin valtausoikeus muuttuu malminetsintäluvaksi.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)

Kaivoslaki (621/2011)

Kaivosasetus (663/1965)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Hallintolaki (434/2003)

Jätelaki (646/2011)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (1146/2009)

Poronhoitolaki (848/1990)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **30.9.2013**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Oulun hallinto-oikeus

käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

telekopio: 029 56 42841

sähköposti: oulu.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

